

PER UNES FESTES LLIURES DE VIOLÈNCIES HETEROPATRIARCALS

PROTOCOL D'ACTUACIÓ

DOCUMENT DE TREBALL

Cerdanyola del Vallès, abril de 2016.

0. SUMARI:

1. PRESENTACIÓ

2. LES VIOLÈNCIES HETEROPATRIARCALS EN ELS CONTEXTOS FESTIUS.

- 2.1. QUE ENTEM PER VIOLÈNCIES MASCLISTES I HETERONORMATIVES EN CONTEXTOS FESTIUS?
- 2.2. CONTEXT I MARC EXPLICATIU.
- 2.3. QUI LES POT EXERCIR?
- 2.4. QUI LES POT PATIR?

3. PROTOCOL D'ACTUACIÓ.

- 3.1. QUI HA D'INTERVENIR?
- 3.2. COM PODEM PREVENIR LES AGRESIONS HETEROPATRIARCALS?
- 3.3. COM ACTUAR QUAN ES PRODUEIX UNA AGRESSIÓ MASCLISTA?

Principis generals de la intervenció.

Dimensions i nivells de les agressions.

Qui pot denunciar l'agressió?

Actuació davant l'agressió.

Com acompanyem a la persona que ha patit una agressió?

4. MAPA D'ACTUACIÓ.

5. DIFUSIÓ I FORMACIÓ.

6. DOCUMENTS DE REFERÈNCIA

1. PRESENTACIÓ

Aquest Protocol és resultat de la suma i la convicció. La convicció de fer de la igualtat un valor central de les festes de la nostra ciutat i de la suma de voluntats per a fer-ho possible; entitats feministes i de dones, la comissió de festes, l'ajuntament, associacions i persones compromeses de la ciutat.

Aquesta iniciativa s'inscriu en la tradició d'altres experiències comunitàries, com és el Protocol per unes Festes Lliures de Violències Masclistes del Poble Sec, i també en l'actual marc normatiu català: llei dels drets de les dones a eradicar la violència masclista i la llei per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia.

2. VIOLÈNCIES HETEROPATRIARCALS EN ELS CONTEXTOS FESTIUS

2.1. QUE ENTEM PER VIOLÈNCIES MASCLISTES I HETERONORMATIVES EN CONTEXTOS FESTIUS?

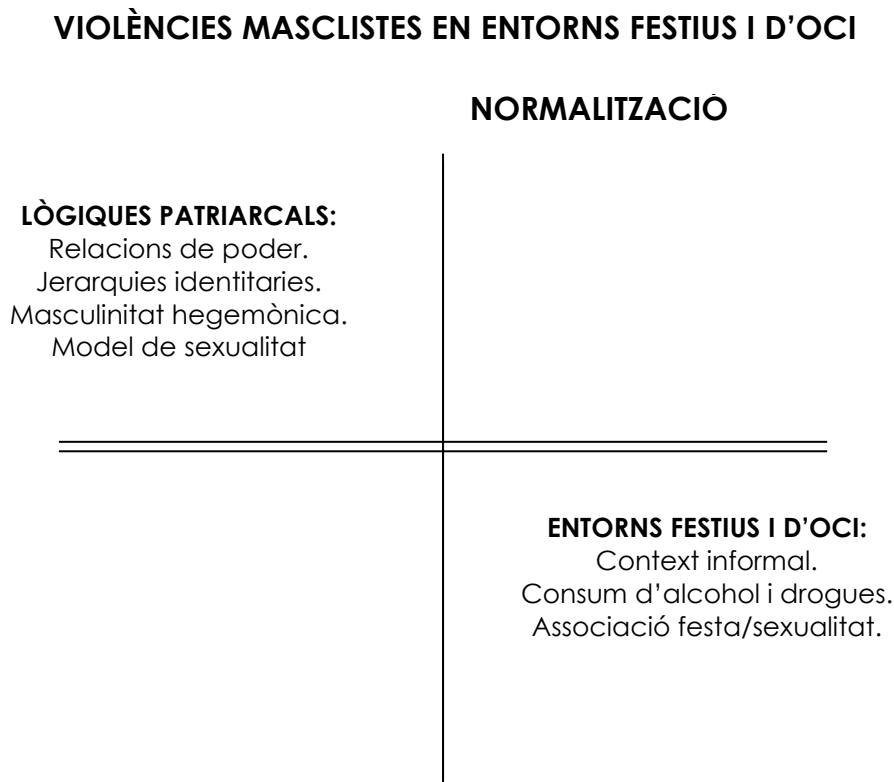
Les violències heteropatriarcals no són fets aïllats o puntuals, són l'expressió d'una desigualtat simbòlica i estructural. Les entenem com un continuum que va des d'una imatge, un comentari ofensiu o degradant a agressions de caràcter sexual. S'expressen mitjançant agressions ambientals, verbals, físiques i/o sexuals i s'exerceixen sobre una o varies persones per motius d'identitat de gènere, aspecte físic i/o orientació afectiva- sexual.

Algunes possibles manifestacions:

TIPOLOGIA	MANIFESTACIONS
SIMBÒLICA/AMBIENTAL	<ul style="list-style-type: none">▪ Exhibició de símbols sexistes ofensius.▪ Exhibició d'imatges ofensives i/o vexatòries de les dones i de les persones homosexuals i trans.▪ Músiques que inciten a la violència masclistes i a delictes d'odi per qüestions de gènere, homofòbia i transfòbia.
VERBAL	<ul style="list-style-type: none">▪ Comentaris ofensius i/o degradants en relació a la identitat de gènere i/o l'opció afectiva-sexual.▪ Abusos verbals o qualsevol altre comportament hostil com insults, burles, comentaris despectius sobre la persona i/o col·lectiu.▪ Comentaris indesitjats sobre l'aspecte físic o el cos.▪ Al·lusions de caràcter sexual no desitjades.
FÍSIC/SEXUAL	<ul style="list-style-type: none">▪ Formes no benvingudes de contacte físic, tocaments no desitjats que incomodin, violentin o no agradin a la persona o grup que els pateix.▪ Intents d'agressions sexuals i/o violacions.

2.2. CONTEXT I MARC EXPLICATIU

La violència a l'àmbit festiu i d'oci contempla dos dimensions interrelacionades que actuen sobre la problemàtica: les lògiques heteropatriarcal i el context específic d'oci.

Aquesta interrelació d'elements actua, per una banda, legitimant les conductes de les persones agressores i, per altre, minimitzant els possibles sentiments de malestar, protesta o resposta de la persona agredida, fet que permet que aquestes violències quedin silenciades o minimitzades i que revictimitzin la persona que les pateix, convertint-la en la "responsable" de l'agressió viscuda.

2.3. QUI LES POT EXERCIR?

Qualsevol persona pot protagonitzar un episodi violent, ja que moltes de les seves manifestacions estan absolutament normalitzades; responen a les relacions i normatives de gènere, així com a les seves lògiques binàries. En gran nombre d'ocasions la persona assetjadora pot ser algú que forma part del cercle relacional més pròxim (conegut, company) o persones externes i desconegudes que es trobin a l'entorn.

2.3. QUI LES POT PATIR?

Qualsevol persona pot patir aquestes violències, no obstant, per les pròpies raons explicatives de la violència heteropatriarcal, són les dones i totes aquelles persones amb adscripcions de gènere no normatives; persones trans, persones homosexuals, qui més les pateixen.

3. PROTOCOL D'ACTUACIÓ

3.1. QUI HA D'INTERVENIR?

Entenem les violències masclistes i heteronormatives des d'una perspectiva multidimensional, per tant fugim dels models que individualitzen els fets. No són actes aïllats que afecten només a una persona o a un grup específic, les violències heteropatriarcal ens afecten col·lectivament i totes i tots podem respondre i actuar davant les mateixes.

Partim de la premissa de que la resposta comunitària és central per prevenir i actuar davant d'una agressió i per a donar suport i acompanyar a la persona que la pateix.

3.2. COM PODEM PREVENIR LES AGRESSIONS HETEROPATRIARCALS?

Proposta d'actuacions preventives:

- Fer de la igualtat de gènere i de la prevenció de les violències masclistes i heteronormatives uns dels valors fonamentals de les festes.
- Elaboració de cartells preventius per penjar als espais de les festes.
- Cartells explicatius del Protocol a les barres i els espais de referència de les festes.
- Falques declarant les festes com a territori lliure de violències masclistes i heteronormatives.
- Informació i sensibilització a les entitats implicades a les comissions de festes sobre el Protocol.
- Informació i sensibilització al Circuit Cerdanyola d'Abordatge Integral de les Violències Masclistes del Protocol.
- Informació i sensibilització al Consell d'Igualtat del Protocol.
- Formació adreçada a totes les persones organitzadores de les festes sobre el Protocol i com actuar preventivament i en cas d'agressió.

- Creació d'una comissió d'agents preventius de les violències masclistes i heteronormatives.
- Fer difusió del Protocol a les xarxes socials i als mitjans de comunicació local.
- Altres.

3.3. COM ACTUAR QUAN ES PRODUEIX UNA AGRESSIÓ MASCLISTA?

La nostra intervenció té un doble objectiu:

- **Acompanyar i donar suport a la persona, o persones, que pateixen una agressió.**
- **Donar una resposta individual i comunitària a l'agressió en el moment que es produeix. Evitar la seva impunitat.**

Principis generals de l'actuació:

1. **Cal identificar les agressions:** tant **en la seva expressió**, ja que moltes estan normalitzades social i culturalment, com **en relació a qui les pot patir**; malgrat les agressions sovint afecten més a dones joves o persones homosexuals o trans, tothom podem partir-les, més enllà de l'edat, l'opció identitaria o afectiva- sexual.
2. Les agressions masclistes s'expressen mitjançant una gradació de manifestacions, **les respostes tindran en consideració el nivell i les característiques de l'agressió**. Veure quadre adjunt amb dimensions i nivells d'agressió.
3. **Crearem un espai de seguretat al voltant de la persona agredida**, l'oferirem suport i acompanyament i l'explicarem les opcions i respostes que contempla el Protocol.
4. Quan ens adrecem a la persona agressora l'explicarem que no s'accepten agressions ni masclistes ni homofòbiques o transfòbiques a l'espai de festes i que cal que modifiqui la seva actitud o comportament. **Amb caràcter general, no identificarem la persona que ha denunciat l'agressió.**

Dimensions i nivells de les agressions.

	NIVELL 1	NIVELL 2	NIVELL 3
VIOLÈNCIA PSICOLÒGICA	Insultar, escridassar, burles sexistes, jutjar la vida sexo-afectiva, menysprear,...	Amençar, fer xantatge, comentaris sobre aparença,...	Amençar de mort, amenaçar amb el suïcidi,...
VIOLÈNCIA FÍSICA	Envair l'espai, intimidar, tocaments no sexuals no desitjats, donar empentes,...	Immobilitzar, arraconar, escopir, estirar cabells, perseguir, ...	Cops de puny/peu, retenir, agafar del coll,...
VIOLÈNCIA SEXUAL	Bavosejar, mirades o comentaris sexuals no desitjats, ...	Tocaments sexuals no desitjats, assetjament per opció sexual, imposar pràctiques sexuals no segures,...	Exhibicionisme sexual, violació (no només penetració), xantatge i amenaça per practiques sexuals,...
VIOLÈNCIA AMBIENTAL	Colpejar objectes, cosificar, ús de llenguatge sexista, ...	Colpejar fort o llançar objectes, aïllar,...	Creuar objectes, fer mal a persones estimades, fer mal a mascotes,...

Entenem el nivell 3 com el més greu i perillós per la integritat tant de la persona agredida com de la resta de persones assistents a l'espai de festa.

Qui pot denunciar l'agressió?:

- Qualsevol persona que sigui testimoni d'una agressió.
- La persona agredida.

Si denuncia una persona testimoni:

- **Si és de la comissió de festes** es posarà en contacte directament amb les persones que formen part de la xarxa d'agents preventius, que seran les encarregades d'acompanyar i actuar.
- **Si és una persona participant** es posarà en contacte amb l'organització, les persones al càrrec de les barres o directament amb la xarxa d'agents preventius.

SI DENUNCIA UNA PERSONA TESTIMONI DELS FETS, SEMPRE ENS ADREÇAREM, EN PRIMER LLOC, A LA PERSONA AGREDIDA PER DONAR-LI SUPORT, PREGUNTAR-LI SI VOL DENUNCIAR ELS FETS I EXPLICAR-LI L'EXISTÈNCIA DEL PROTOCOL I LES POSSIBILITATS QUE TÉ AL SEU ABAST.

EN CAS DE QUE ES TRACTI D'UNA AGRESSIÓ LLEU ES RESPECTARÀ LA DECISIÓ DE LA PERSONA AGREDIDA D'ACTIVAR O NO EL PROTOCOL.

EN ELS CASOS GREUS I MOLT GREUS S'ACTIVARÀ EL PROTOCOL D'ACTUACIÓ, SEMPRE EN COORDINACIÓ AMB EL CIRCUIT D'ABORDATGE INTEGRAL DE LES VIOLÈNCIES MASCLISTES.

Si qui denuncia és la persona agredida es podrà adreçar a:

- Les persones que formen part de l'organització.
- Les persones que estan al càrrec de les barres.
- **Directament a les persones que formen part de la xarxa d'agents preventius, que seran les encarregades d'acompanyar i actuar.**

Actuació davant les agressions:

L'actuació contempla tres moments:

1. **AVÍS:** se li comunica a la persona agressora que està protagonitzant una agressió i que la persona agredida se sent incòmoda i violentada. Se li fa saber que si no atura aquesta actitud, serà expulsada de l'espai festiu.
2. **EXPULSIÓ:** si la persona agressora no atura l'assetjament se l'expulsarà de l'espai festiu.

La xarxa d'agents preventius, juntament amb d'altres persones de la comissió de festes i del Circuit Cerdanyola d'Abordatge Integral de les Violències Masclistes, prèviament formades, s'encarregaran d'expulsar a la persona agressora.

En funció de l'agressió i de la resposta de la persona agressora s'avisarà als òrgans competents en la matèria.

3. **REBUIG COMUNITARI:** Quan s'ha efectuat l'expulsió, es recorda per megafonia que no es toleren discriminacions sexistes ni de cap tipus de violència masclista u homòfoba a les festes.

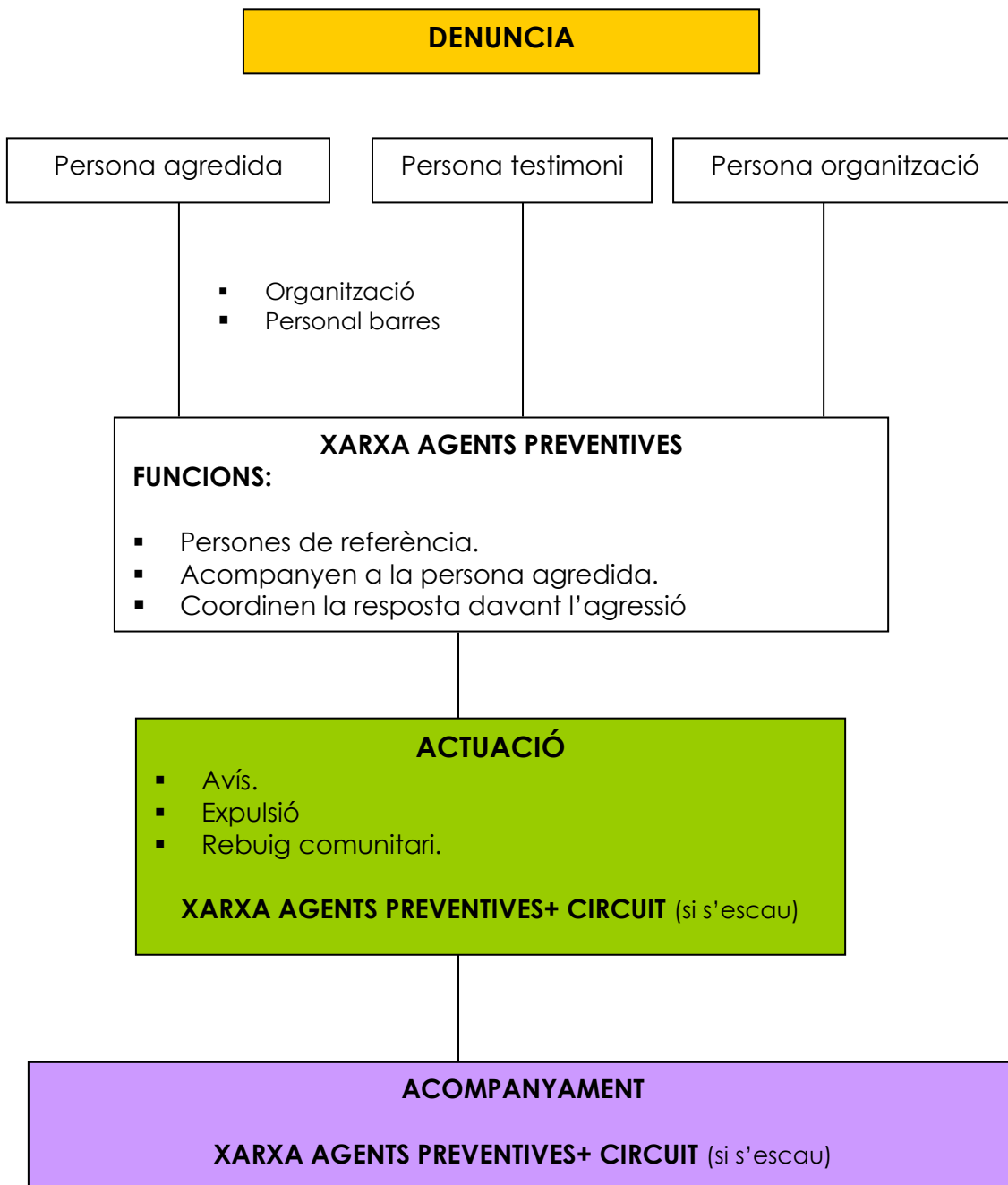
Com acompanyem a la persona que ha patit una agressió?

Després d'una agressió sempre oferiren acompanyament a la persona agredida i tindrem en consideració la tipologia i intensitat de l'agressió, així com la resposta i actitud de la persona agressora.

En el cas de que la persona agredida necessiti suport mèdic, policial i/o emocional se l'acompanyarà als diferents serveis de forma coordinada amb el Circuit d'Abordatge de les Violències Masclistes.

L'acompanyament el realitzaran les persones de la Xarxa d'Agents Preventius de les Violències Masclistes.

4. MAPA D'ACTUACIÓ

5. DIFUSIÓ I FORMACIÓ

Difusió:

- **Comissió de Festes**
- Presentació Protocol d'Abordatge Integral de les Violències Masclistes.
- Presentació al Consell Municipal de Polítiques de Dones.

FORMACIÓ ESPECÍFICA:

Continguts:

1. Aproximació a les violències masclistes i les seves manifestacions.
2. Per què actuar en espais d'oci i de festa major.
3. Què entenen per violències masclistes en entorns festius.
4. Com actuar si es produeix una agressió: Protocol d'Actuació.
5. La funció de la Xarxa d'Agents de Prevenció de les Violències Masclistes.
6. Acompanyament i coordinacions.
7. Cas pràctic.

6. DOCUMENTS DE REFERÈNCIA

- Protocol d'actuació contra les agressions sexistes festes majors del Poble Sec. Juliol 2015
- Protocol per a la prevenció i abordatge de les violències masclistes als moviments socials. Justa Revolta
- Campaña de prevención y sensibilización ciudadana. "*Por unas fiestas libres de agresiones sexistas*". Ayuntamiento de Pamplona.
- Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista.
- Llei 11/2014, del 10 d'octubre, per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia.